

Toelichting Verwaardingsplan
kapwerk/rooizaamheden populieren A2

We Houden Jullie Hier

1

Opgesteld door :

Brabantse Populieren Vereniging (BPV)

18 april 2019

Aanleiding

In januari 2019 is door RWS en de gemeenten Best en Boxtel gestart met het vervangen van de mooiste laan van Brabant. De 2100 populieren langs de A2 tussen Boxtel en Best zijn geoogst. De populier is van origine een productieboom, en wordt na 30 jaar vervangen door nieuw te planten populieren. Gelukkig groeien populieren zo hard, dat we de kap over een paar jaar al weer vergeten zijn. Directe aanleiding was de storm op 18 januari 2018. Daarop is binnen de Brabantse Populieren Vereniging (BPV) het idee ontstaan om een platform op te starten om het goede hout binnen de eigen regio te verwerken. Door de BPV is de site www.wehoudenjulliehier.nl gelanceerd. Circa 30 organisaties/kennisinstellingen en bedrijven hebben het initiatief mede ondersteund.

De BPV heeft in mei 2018, twee bijeenkomsten georganiseerd met als doel om architecten te enthousiasmeren om houtvraag in toekomstige bouwprojecten te koppelen aan het A2 aanbod. De campagne heeft veel aandacht gekregen in de regionale media. Op de site hebben architecten, ontwikkelaars, woningbouwcorporaties en andere opdrachtgevers kenbaar gemaakt om mogelijkheden aan te wenden binnen hun bouwprojecten populierenhout toe te passen.

Inmiddels heeft de BPV middels een communicatieplan uit mogen leggen waarom we de kap willen inbedden in de bredere marketingstrategie van 'We Houden jullie Hier'.

Rooiwerkzaamheden langs A2

Rooiwerkzaamheden depot A2

Doel

Het doel van de BPV is om – in de lijn van het gedachtengoed van de circulaire economie – het goede hout van de gevelde populieren op te laten waarden tot hoogwaardig hout voor de bouw- en interieursector en het zoveel mogelijk regionaal af te zetten. Ter voorkoming dat het hout geëxporteerd wordt naar het buitenland. De BPV wil het project, dat volop in de schijnwerpers staat, benutten om inwoners en burgers bewust te laten worden van de cultuurhistorische betekenis van de populier (verleden) en de potentie wat betreft snelle groei en CO2 opslag dankzij toepassing in de interieur- en bouwsector (toekomst).

Van de 2100 gerooide bomen waren er 315 van de gemeente Best, 247 van de gemeente Boxtel en nog eens 50 van RWS, ingebracht door de gemeente Boxtel. Dat betekent een totale oogst in beheer gegeven bij de BPV van 612 bomen, voornamelijk onderstammen. Uitgaande van een gemiddelde onderstaminhoud van 1 m3, komt dat neer op een volume van ruim 600 m3 hout. De schatting is dat daar netto ca. 200 m3 netto eindproducten (fijn bezaagd, geschaafd en geploegd binnenhout en gemodificeerde gevelplanken, kan worden geproduceerd¹.

Op dit moment zijn 8 projecten aangemeld met een totale omvang van ca. 300 m3 populierenhout.

Oogst in het depot langs de A2

¹ Het verschil tussen bruto en netto hout is te verklaren door het verwerkingsproces van het hout dat een aanzienlijk volumeverlies met zich meebrengt, door o.a. zaagafval, schaafresten, inkrimping en uitval

site BPV : www.wehoudenjulliehier.nl

Context

De primaire opgave is gelegen in oogst, opwaardering en aanplant, maar moet in de ogen van ons consortium worden verbreed tot een integrale aanpak waarbij onderzoek, beleving en communicatie ook evenveel aandacht krijgen. Onderstaande mindmap geeft nogmaals weer hoe wij de totale opgave benaderen:

Het grootschalig kappen van populieren krijgt pas betekenis op het moment dat de inwoners en passanten weten dat over een bepaalde periode ook weer nieuwe populieren worden herplant. In de ogen van het consortium moet het aanplanten dan ook niet ongemerkt voorbij gaan. Integendeel: dit is een proces dat optimaal moet aangewend om mensen weer bekend te maken van de verbondenheid van regio en populier. Stichting Nationale Boomfeestdag is één van de sympathisanten van ons initiatief. Graag verkennen we de mogelijkheden om een gecoördineerde plantactie in 2019 voor te bereiden met de verschillende basisscholen in Best en Boxtel i.s.m. RWS.

In de ogen van de BPV moet de populierenlaan gedurende kap en herplant als living lab worden neergezet om studenten uit te nodigen om mee te denken, werken en onderzoeken. Studenten kunnen op elk onderdeel, dat in dit plan aan de orde komt, ondersteuning verlenen. Of het nu gaat om het optimaliseren van het ketenproces, het verbeteren van de beheer en onderhoud, het uitdragen van de cultuurhistorische betekenis, het promoten van de toepasbaarheid van het eindproduct of het kunstzinnig uitbeelden van de maatschappelijke meerwaarde. Interdisciplinaire studieprojecten verdienen de voorkeur in de ogen van de BPV. Graag gaan wij met onze contactpersonen van o.a. AVANS (Den Bosch) en Sint Lucas (Boxtel) in gesprek om de mogelijkheden voor inzet van studenten te bespreken. Andere opleidingen hebben zich ook aangemeld.

Willen we de populier weer nieuwe waarde geven, dan moeten we het hele verhaal vertellen. Het verhaal van vroeger, het landschap, de biodiversiteit. Dat kan treffend door de bril van kunst en cultuur en ondernemerschap. De BPV is één van de partners van Podium Circulair waarin 'wehoudenjulliehier' als project aan het uitvoeringsprogramma is toegevoegd. Podium Circulair is een denktank dat opereert vanuit de uitdaging om kunst en economisch-maatschappelijke vraagstukken op een circulaire wijze met elkaar te verbinden tot culturele evenementen. Daarbij zal de BPV zich steeds hard maken om de koppeling te maken van inspireren naar handelen.

Daarom is er langs de A2, aan de westkant, een houtdepot ingericht om te laten zien aan de mensen / aan de maatschappij, welke stappen er gezet dienen te worden in de keten, om het populierenhout, de oogst, te verwaarden. Een living lab, waarbij de bewoners/ inwoners beseffen dat zij als consument van populierenhout het verschil kunnen maken, dan geven we invulling aan een echte transformatie.

Enkele voorbeelden van kunstprojecten die te verbinden zijn met de velling en herplant van de populieren langs de a2:

1. het laten schrijven van een gedicht over de gebeurtenis (en op creatieve wijze verbeelden langs de A2)

2. iconische kunstprojecten voor, tijdens of na velling plaatsen, zoals diverse 1-persoons kapelletjes die het hout verbinden (verwijzend naar erfgoed, contemplatie in een steeds drukkere wereld en de lange en rechte groei van populieren), zie sfeerbeeld (Bron: M. Lexmond);

3. het betimmeren, hoe gemodificeerd populierenhout toe te passen als gevelbekleding :

(gereed medio 2019)

4. het aanbieden van 3 prinsessenbedden aan het Koninklijk Huis, vanuit de gedachte dat de A2 als levensader (NapoleonRoute) een verbinding heeft met de A3 van de familie van Oranje Nassau :

(prinses Amalia, Alexia en Ariane)

5. het maken bankjes/tafels uit de 2100 bomen. Inwoners van Het Groene Woud kunnen zich inschrijven om in aanmerking te komen voor een dergelijke A2 life-style-bank.

(StreekProduct)

Ook onderhoudt de BPV nauw contact met het projectteam van de Landschapstriënnale Het Groene Woud. De Landschapstriënnale is een driejaarlijkse manifestatie die het Nederlandse landschap en de toekomst ervan nationaal en internationaal in de schijnwerpers zet voor burgers en professionals. Nationaal Landschap Het Groene Woud wordt gastregio van de Landschapstriënnale in 2020. De BPV wil in gesprek met Stichting Landschapstriënnale bekijken hoe het A2 populierenproject mede invulling kan geven aan het programma. Mogelijk kan een deel van het hout worden ingezet als materiaal voor b.v. decorbouw.

Dankzij de inspanningen van de BPV is er anno 2019 weer sprake van een populierenketen. Nadat de stammen minimaal 6 maanden in depot hebben gelegen worden de stammen, onder begeleiding van een zaagspecificatie, gezaagd door de rondhoutzagerij. De planken worden daarna oplatten gelegd, gesorteerd en gedurende enkele weken tot maanden 'aan de wind' gedroogd. Afhankelijk van het segment (niet gemodificeerd of gemodificeerd) worden planken daarna kunstmatige terug gedroogd. De partij te modifieren planken worden daarna thermische behandeld, waarna ze geschaafd worden. Deze planken worden vervolgens op voorraad gelegd als geveldelen. Het 'binnenhout' wordt gedurende langere tijd gedroogd, om het vervolgens te laten schaven in verschillende profielen. Deze planken zijn geschikt voor binnen toepassingen, zoals vloerdelen, wandplanken, dakbeschot en meubelhout. De ketenpartners zijn voorbereid om een grootschalige aanvoer van populierenhout te

bewerken. Uitdaging op dit moment vormt de opslag van de natte / ruwe planken. Er wordt, in samenwerking met o.a. VAB impuls, gezocht naar geschikte voormalige agrarische bedrijfslocaties in de directe omgeving van de A2.

De BPV heeft een deel van de reeds gevelde 53 stammen, die beschikbaar zijn gekomen vanwege de noodkap in maart 2018, overgenomen. Dankzij deze proef is ervaring opgedaan met de kwaliteit Populus Ellert (de cultivar die in 1994 is aangeplant). De stammen zijn in april op de kop oranje geschilderd, zodat de stammen aan het einde van het ketenproces waren te herleiden. Zie onderstaande foto.

7

Ons consortium gelooft in de kracht van een vraaggerichte campagne aan de 'voorkant' om zoveel mogelijk partijen bekend te maken met de brede toepasbaarheid (en voordelen) van populierenhout. Door de velling op te waarderen tot publiekscampagne zijn we in staat om er een beweging van te maken dat verder strekt dan zakelijke houthandel.

De komende maanden gaan we actief inzetten op het bereik van de primaire doelgroep, namelijk architecten met affiniteit voor duurzame / lokale materialen (hout).

Het ultieme doel is om binnen 3 jaar na het in depot leggen van de stammen 100 % van het volume toe te wijzen aan regionale bouwprojecten.

Lukt dat onverhoopt niet, dan kan het hout alsnog als laagwaardig (pallet)hout worden afgezet, zodat er geen risico's worden gelopen.

Communicatie

De communicatie van de kap kan niet los worden gezien van de andere onderdelen zoals weergegeven in bovenstaande mindmap. Het consortium 'We Houden Jullie Hier' wil op een creatieve manier het proces van A tot Z belichten. De communicatie wordt samen met VVV Noord Oost Brabant vormgegeven. We richten ons daarbij op de doelgroep automobilist / reiziger die

bekend is met de populierenlaan. Aan de hand van cultuurhistorie (ontstaan van populierenlandschap in het verleden) en klimaatopgave (terugdringen en opslaan van CO2) nemen we de passanten het komende jaar stap voor stap mee.

Stap 1: benutten website als centraal communicatiekanaal

Het consortium draagt de oogstwerkzaamheden uit op de website www.wehoudenjulliehier.nl. Op de site wordt een aparte pagina aangemaakt waarop – aan de hand van plattegronden – geïnteresseerden worden meegenomen in de planning. Ook zal er achtergrondinformatie worden gegeven over de geschiedenis en toekomst van de populieren langs de A2.

Stap 2: actieve PR landelijke en regionale media

Aan de hand van persberichten, in goede afstemming met Rijkswaterstaat, worden dagbladen (m.n. Brabants Dagblad, Eindhovens Dagblad en lokale bladen) en zenders (m.n. Omroep Brabant) geïnformeerd over de kapwerkzaamheden.

Stap 3: communicatie langs A2

Op verschillende plekken willen we m.n. automobilisten informeren over de werkzaamheden door te verwijzen naar de website. We denken met name aan het plaatsen van bilboards c.q. informatiepanelen, uiteraard in goede afstemming met de gemeenten Best en Boxtel.

Stap 4: publieksactiviteiten

Inwoners en passanten kunnen zich opgeven voor diverse activiteiten, zoals excursies en lezingen over populieren in Het Groene Woud en de populierenhistorie van de A2 in het bijzonder. Ook hier fungeert de website weer als communicatiekanaal, zoals het informeren over data en programma. Een van de activiteiten die in mei 2019 zal gaan plaatsvinden is een “ZAAG-dag”, waar een mobiele zaaginstallatie batchgewijs de stammen op maat gaat zagen. Geïnteresseerden kunnen via de site hun interesse kenbaar maken (b.v. tafelbladen, beantrechte planken etc.).

8

Stap 5: informeren publieke aanplant

In samenwerking met gemeenten Boxtel en Best en Stichting Nationale Boomfeestdag informeren we het publiek over de herplant van de nieuwe populieren.

Stap 6: communicatie verwerking

Zodra de stammen in depot liggen zullen we het publiek stap voor stap informeren over de wijze waarop het hout wordt opgewaardeerd. Ook hiervoor dient de website als belangrijkste communicatiekanaal. In samenwerking met studenten (van b.v. Sint Lucas) worden creatieve communicatiemiddelen ontwikkeld, zoals een animatie of film.

Stap 7: vraaggerichte campagne

Door alle lagen van het hele proces (van kap tot toepassing) blijven we potentiële afnemers oproepen om het A2 populierenhout toe te passen.

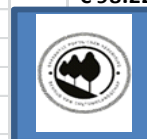
In combinatie met een deadline (8 maanden na het in depot leggen van de stammen) proberen we een 'sense of urgency' op gang te brengen, waarmee niet alleen BPV verantwoordelijk is voor het slagen van de missie om het hout hier te houden. Integendeel: het is een gezamenlijke maatschappelijke inspanning om het doel te laten slagen.

Resume :

1. Oogst : 612 (onder-/) stamhout bij BPV in beheer van de gemeente Best en Boxtel.
2. Volume : Inkoopwaarde € 20.000,-- vlg. afspraak.
3. Tussentijdse stand verwaarding , zie bijlage "Verantwoording Beheer kap A2"
4. Planning = vlg. doelstelling vanuit communicatieplan d.d. november 2018.
5. Begroting = idem
6. In voorbereiding :
 - a. kunstprojecten, als verbinding met de velling en herplant van de populieren langs de A2
 - b. het schrijven van gedichten over de kap (creatieve verbeelding langs de A2 - etalage).
 - c. iconische kunstprojecten voor, tijdens of na velling plaatsen, bijv. kapelletjes die het hout verbinden (verwijzend naar erfgoed, contemplatie in een steeds drukker wereld en de lange en rechte groei van populieren), (Bron: M. Lexmond).
 - d. het ontwerpen/vervaardigen/aanbieden van 3 prinsessenbedden aan het Koninklijk Huis, vanuit de gedachte dat de A2 als levensader (NapoleonRoute) een verbinding heeft met de A3 van de familie van Oranje Nassau.
7. In uitvoering (proefprojecten) :
 - a. het betimmeren van gemodificeerd populierenhout als gevelbekleding.
 - b. het maken bankjes/tafels, ter beleving A2 life-style-products.
8. In missie en passie verbinding maken met maatschappij :
 - a. Klompenmaand – stg. Brabantse Klomp.
 - b. Jubileum-viering 100 jarig bestaan Klompenmakersbedrijf Van Kaathoven.
 - c. Jubileum-viering 200 jarig bestaan gemeente Best.
 - d. PR-uiting gemeente Best, Boxtel, MeijerijStad, St.-Michielsgestel etc.
9. In Opdracht :
 - a. Communicatieplan BPV/VVV
10. Uitzetwerk t.b.v. optionele opdrachten
 - a. Vlg. opgave overzicht, zie bijlage "Verantwoording Beheer kap A2"

	planning				2019				2020			
					q1	q2	q3	q4	q1	q2	q3	q4
1.	oogst											
	werkzaamheden velling / sorteren en in depot leggen				x							
	formuleren PvE marktpartijen	1.				x						
	selectie / voorbereiding						x	x				
2.	herplant											
	aanschaf plantgoed en aanplanten	2.					x	x				
	opwaarderen plantactie i.s.m. Nationale BoomFeestdag						x	x				
3.	onderzoek / educatie											
	formuleren onderzoeksopdracht(en) t.b.v. kwaliteitszorg					x						
	begeleiden onderzoekstrajecten						x	x	x	x		
	begeleiden educatie scholen							x	x	x		
4.	beleving											
	formuleren uitvraag/beoordeling initiatieven						x					
	kunst en cultuursector						x	x	x	x	x	x
	werkbudget uitvoeren kunst-/ en gebruiksprojecten						x	x	x	x	x	x
5.	ketenaanpak											
	intensiveren samenwerking ketenpartners						x	x				
	opwaarderen populierenketen	3.							x	x	x	x
6.	communicatie											
	diverse PR uitingen / samenwerken / uitdragen van de missie				x	x	x	x	x	x	x	x
	begroting				2019				2020			
1.	oogst											
	werkzaamheden velling / sorteren en in depot leggen											
	formuleren PvE marktpartijen	1.										
	selectie / voorbereiding					€ 1.020						
2.	herplant											
	aanschaf plantgoed en aanplanten	2.										
	opwaarderen plantactie i.s.m. Nationale BoomFeestdag					€ 3.400			€ 5.100			
3.	onderzoek / educatie											
	formuleren onderzoeksopdracht(en) t.b.v. kwaliteitszorg					€ 1.360						
	begeleiden onderzoekstrajecten					€ 3.400			€ 3.400			
	begeleiden educatie scholen											
	beleving											
4.	formuleren uitvraag/beoordeling initiatieven					€ 2.040						
	kunst en cultuursector											
	werkbudget uitvoeren kunst-/ en gebruiksprojecten					€ 25.000			€ 25.000			
5.	ketenaanpak											
	intensiveren samenwerking ketenpartners											
	opwaarderen populierenketen	3.				€ 10.000			€ 1.000			
6.	communicatie											
	diverse PR uitingen / samenwerken / uitdragen van de missie					€ 7.500			€ 10.000			
	Totaal					€ 53.720			€ 44.500			€ 98.220
	1+2+3 betreft tijd / kosten ter verbinding van ketenpartijen / kennisinstellingen / sympatisanten etc.											
	Bron : CommunicatiePlan - BPV-WeHoudenJullieHier											

Overzicht sympathisanten

Deze organisaties hebben zich aangemeld als sympathisant van ons initiatief en staan vermeld op de site www.wehoudenjulliehier.nl

Maatschappelijke organisaties / kennisinstellingen:

1. AVANS Hogeschool
2. Bomen Brigade Boxtel
3. Brabantse Milieu Federatie
4. Brabants Landschap
5. Campus WesterWind
6. Heemkunde Best
7. IVN Best
8. Natuurwerkgroep Liempde
9. Stichting Nationale Boomfeestdag
10. Sint Lucas
11. Transitie Boxtel
12. Urgenda
13. VVV Noord Oost Brabant
14. WasteWorld
15. WNLB

Ketenpartijen:

16. Boeckel Bosbouw
17. Franssen Houtverwerkings-industrie
18. Houtindustrie Schijndel (HIS)
19. Houtzagerij De Vree
20. Houtzagerij Van Dal
21. Rabobank (3 lokale banken)
22. Weijtmans Boomrooierij

Diverse architecten-/ontwerpbureaus (ca. 8)

